

Aan de slag met **MEDIAWIJSHEID**

1

Oriënteer

Allereerst is het belangrijk dat het hele team/afdeling het nut en de noodzaak onderkent van mediawijsheid. Daarvoor is het belangrijk dat jij als initiatiefnemer goed weet waarom mediawijsheid belangrijk is. Rechts alvast een aantal argumenten:

**Mediawijsheid is zó 2015, maar wat is het?
Bekijk de site van Mediawijzer.net.**

- Met mediawijsheid leer je hoe je jezelf kan profileren en je leert sites/trucs/apps/tools in te zetten voor je werk en je stage. De Raad voor Cultuur introduceerde het begrip in 2005 als: 'Het geheel van kennis, vaardigheden en mentaliteit waarmee burgers zich bewust, kritisch en actief kunnen bewegen in een complexe, veranderlijke en fundamenteel gemedialiseerde wereld'.

Mediawijzer.net verwoordt het iets toegankelijker: 'Mediawijsheid is de verzameling competenties die je nodig hebt om actief en bewust deel te kunnen nemen aan de mediasamenleving.'

- Volgens de tien competenties van mediawijzer.net kunnen we iedereen opleiden tot mensen die begrip hebben van hoe media gemaakt worden. Hoe je media kan gebruiken, hoe je op een goede manier kan communiceren en misschien wel het meest constante strategie.

Hoe zet je zelf strategisch in op sociale media en hoe kan je strategisch omgaan met zaken als werk zoeken, vakantiefoto's en berichten op een forum.

- Eén van de door overheid gestelde docentencompetenties is bovendien dat je ICT- vaardig bent.

2

Zoek aansluiting

Je kunt natuurlijk in je eentje studenten mediawijzer maken, je kunt ook met meer docenten starten om mediawijsheid meer draagkracht te geven. Met mbomediawijs.nl heb je een goede basis die je als startpunt kunt gebruiken. Hier vind je kant-en-klare lessen die je zo kunt geven.

Als er is afgesproken dat mediawijsheid belangrijk is, is het goed een plan uit te stippen welke competenties wanneer worden behandeld.

Zo kunnen lessen inhaken op lopen de projecten, bijvoorbeeld SLB. Omdat de vragen 'wie ben ik', 'wat kan ik', 'wat wil ik' en 'wat doe ik' hierin centraal staan.

Onderdelen van mediawijsheid passen daarnaast uitstekend in andere vakken. De gekozen werkvorm bij een vakinhoudelijke opdracht kan hierbij ook helpen, bijvoorbeeld: Facebook of Trello inzetten bij een vakinhoudelijk project traint vervolgens belangrijke mediavaardigheden.

Zoals bijvoorbeeld bij Nederlands, bij het zoeken en vinden van informatie. Bij Burger- schap, Ondernemingsvaardigheden of Marketing voor het bouwen van een website en professionaliteit train je door formele communicatie ook digitaal te oefenen. Ook kan je collega-docenten van andere instellingen om raad en ideeën vragen en is het belangrijk dat ook de directie de kans heeft om mee te denken.

3

Ontwikkel een visie

Voordat je begint is het goed een visie op te stellen met elkaar; zo groot of klein als je zelf als goed ervaart. Iedereen heeft een andere kijk op waarom mediawijsheid belangrijk is. De ene heeft een voorzichtige insteek, een andere een waarschuwendende insteek, weer een ander een praktische insteek.

Kennisnet heeft in de brochure: mediawijsheid voor schoolbestuurders ook verschillende aanpakken beschreven. Zij zeggen dat je het als een apart vak kan inrichten, of mediawijsheid geïntegreerd aanbiedt in andere vakken, of op projectbasis. Het is goed om hierover een plan te maken en de logistieke mogelijkheden op jouw school te bespreken.

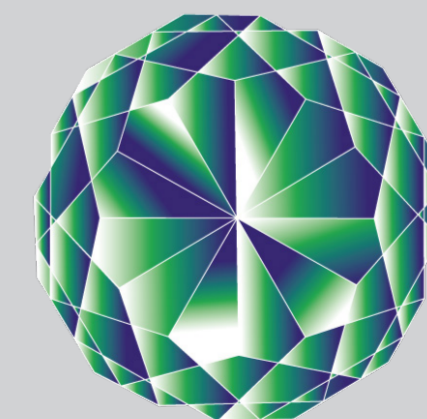
Wat is jullie insteek? De Raad voor Cultuur heeft, zoals eerder ook geschreven, in 2012 de volgende definitie opgesteld: "Mediawijsheid is het geheel van kennis, vaardigheden en mentaliteit waarmee burgers zich bewust, kritisch en actief kunnen bewegen in een complexe, veranderlijke en fundamenteel gemedialiseerde wereld." Door lessen mediawijsheid aan te bieden worden studenten op het mbo bewust van

hoe ze zelf media inzetten en gebruiken. Hierdoor kunnen ze kritische, actieve en bewuste burgers worden en op een goeie manier media leren inzetten en op school in een nog relatief veilige omgeving.

Ongewenste verschillen en achterstanden met betrekking tot toegankelijkheid tot informatie zijn de afgelopen jaren vergroot. Ook is gebleken dat sociale en economische achterstanden gerelateerd kunnen worden aan mediagebruik. Onze insteek is vooral praktisch; maak, produceer, richt in, formuleer en denk telkens over de consequenties na.

De consequenties kunnen alvast onder de aandacht worden gebracht door de docent, maar het is interessanter wanneer studenten zelf een positieve of negatieve waarde aan mediagebruik toekennen.

Deel dus niet alleen de gevaren. Veel uitdagingen van de online maatschappij kennen een positieve keerzijde. Privacy waarborgen is moeilijker, profileren veel makkelijker. Waar studenten soms naïef kunnen zijn over privacy, is een docent soms te behoedzaam. Zoek een middenweg, we moeten er met z'n allen mee leren omgaan.

**Prac//
toraten**
platform voor praktische innovatie

mbomediawijs.nl

4

Bepaal op welke manier je mediawijsheid implementeert

Met mbomediawijs.nl (of vomediawijs, vmbomediawijs of hbomediawijs.nl) heb je als initiatiefnemer al een goede start, omdat we ondertussen al meer dan 50 lessen online hebben staan die je zo kun geven. Elke les is ondergebracht in een (deel) competentie én een niveau.

De lessen van het Practoraat Sociale Media worden getest en geëvalueerd met mbo-niveau 4 studenten. De lessen zijn zo gemaakt dat er steeds een oriëntatiefase is, een verwerkingsfase en een evaluatiefase.

In deze fases worden opdrachten/ voorbeelden/ ideeën gegeven en iedere docent kan daarmee zelf de les schalen naar het startniveau van de studenten. Dus denk jij dat jouw studenten nog niet zover zijn, of juist al verder zijn, pas dan de les iets aan door een opdracht te vereenvoudigen of complexer te maken.

Vind je het lastig om in te schatten op welk competentieniveau jouw studenten zich bevinden? Bespreek het gewoon in de klas. Het mediawijsheidscompetentiemodel op mbomediawijs.nl is zo uit te delen of via de beamer te projecteren. Laat studenten markeren welke vaardigheden zij al denken te hebben.

Voor docenten die mediawijsheid integreren met een ander vak; gebruik dan de lessen vooral als ideeënbank. Wij hebben elf lessen uitgestippeld zodat je de verschillende niveaus en competenties op een logische wijze langsgaat.

Maar de vrijheid is groot, ook omdat er gedurende het jaar natuurlijk steeds meer lessen of lesideeën bij komen. (Door ons gemaakt, of door jou ingestuurd als bevlogen docent!).

Eerstejaarsstudenten

1. B1.3 Iedereen producent
2. B1.1 Leren omgaan met sociale media
3. B3.1 Hoe kleurt een afzender de boodschap
4. B2.2 Sluikreclame
5. G1.0 Wat is internet en hoe beïnvloedt het jou?
6. G2.0 Infographic maken
7. G2.2 Samenwerking en tools
8. C1.2 Handig zoeken (speurtocht)
9. C2.2 Sociale wijze reageren
10. S1.0 Analyseert eigen mediagebruik
11. S2.1 Privacy / Persoonsgegevens in de kunst

5

Garandeer de basisvoorwaarden

Onder basisvoorwaarden verstaan wij dat studenten ook echt met media kunnen experimenteren. In de lesbrieven staan opdrachten vermeld die zowel online als offline uitvoerbaar zijn.

Mediawijs zijn is wijs zijn door erover na te denken maar ook door er kennis mee te maken op verschillende manieren.

Een basisvoorwaarde is dat studenten op school in staat zijn om op internet te kunnen inloggen (het liefst een veilige Wi-Fi verbinding). Of dit met smartphone is, laptop of vaste computer, dat maakt niet uit. Mediawijsheid is immers niet mediumspecifiek, maar gaat juist om zelfredzaamheid op elk device.

Professionaliseer collega's

Waarschijnlijk zeggen de meeste docenten dat studenten knoppenvaardiger zijn dan zij. Onze boodschap is: praat met studenten, overleg, discussieer en geniet van alles wat zij kunnen en doorzie wat je ze hen als docent/coach nog kan leren. Waarschijnlijk gaat het daarbij om het strategisch denken, het reflecteren en het tactisch communiceren met verschillende personen.

Om collega's te professionaliseren hebben wij veel handige, praktische, leuke en ideale apps/tools uitgewerkt in een poster die je kunt downloaden om op te hangen in de docentenkamer. Ook geeft het Practoraat Sociale Media workshops. Etaleer jouw favoriete tools en wees trots op jouw mediawijze studenten. Een 'best-practice' is het allerbeste middel om andere collega's enthousiast te krijgen.

6

7

Betrek ouders en omgeving

De leeftijd van de studenten doet er toe, want de pubertijd heeft invloed op het mediagebruik. Bespreek dus ook met ouders dat jullie met mediawijsheid bezig zijn. In elk huishouden spelen vraagstukken wat betreft het mediagebruik. Bespreek deze op ouderavonden. Voorbeelden en handvatten zijn waarschijnlijk meer dan welkom.

Elke ouder heeft een manier hoe hun kind zijn smartphone kan en mag gebruiken (een appje als je niet thuis slaapt, of tijdens het eten bijvoorbeeld geen telefoon).

Werk samen met andere scholen

Elke school is bezig met deze 'innovatie'. Overleg, praat, gluur en kijk mee met elkaar. Leer van elkaar en deel successen!

Bij elke stap helpen we graag.

Mail naar practoraat@ma-web.nl of vraag hulp via Twitter: <https://twitter.com/mbo-mediawijs>.

8

9

Laat zien dat je een mediawijze school bent

Maak jezelf online zichtbaar en vindbaar. Een site, een Facebookpagina, een Twitter-account, een Pinterestprofiel, verzin het en voer het gedegen uit.

Begin en ontdek wat er op je afkomt, maar maak in ieder geval één iemand verantwoordelijk voor de communicatie naar buiten. Daarbij is het wel handig om een sociaal media protocol te hebben om in te zetten bij voor- en tegenspoed.

Online bestaan er voorbeelden van een sociaal media protocol. Onthoud dat dit geen statisch document is, maar moet groeien terwijl media zich ontwikkelen. Het dient dus ter bevordering van de positieve inzet van sociale media op scholen, zodat zowel docent als student elkaar versterken als ambassadeur van de school.